

GRAU EN FISIOTERÀPIA

40134 - NOVES PERSPECTIVES EN L'ABORDATGE DE LA FISIOTERÀPIA DE LES DISFUNCIONS CRANIO-MANDIBULARS

Informació general

- Curs acadèmic 2026/27
- Departament: Salut
- Tipus d'assignatura: Optativa
- Curs: Quart
- Trimestre: Tercer
- Nombre de crèdits: 4
- Professorat:
 - Juan José García Tirado [<jgarciat@tecnocampus.cat>](mailto:jjgarciat@tecnocampus.cat)

Llengües de docència

- Català

Presentació de l'assignatura

Per a poder cursar aquesta assignatura no s'estableixen requisits previs relacionats amb la superació d'altres assignatures del pla d'estudis.

Els trastorns craniomandibulars tenen una prevalença molt elevada a la població general amb una màxima incidència a l'adolescència i en els adults, especialment relacionada amb el sexe femení (la ràtio d'afectació és aproximadament quatre dones per a cada home). Aquests trastorns poden incloure alteracions relacionades amb les articulacions temporomandibulars, la musculatura del sistema masticatori o zones properes com la regió cervical i el mateix crani. Els símptomes són molt diversos i poden fer referència a dolor articular, sorolls articulars durant la funció mandibular, alteracions de la dinàmica mandibular o limitacions de la mobilitat bucal; dolor tensional en les àrees musculars del sistema masticatori, alteracions de la mobilitat i dolor miofascial cervical i altres alteracions referides a les oïdes (otàlgia, tinnitus, etc.) i el crani en forma de cefalees i dolor orofacial.

Resulta fonamental un abordatge pluridisciplinari per a tractar adequadament aquests trastorns i, per tant, la col·laboració entre els odontòlegs, fisioterapeutes, psicòlegs i metges maxil·lofacials resulta primordial. El paper de la fisioteràpia resulta bàsic i necessita el coneixement anatòmic i biomecànic articular per tal d'aplicar una correcta avaluació funcional. Les tècniques de tractament resulten molt variades: mobilitzacions articulars específiques, tècniques antiàlgiques d'electroteràpia, aplicació de procediments miofascials, indicació d'exercici terapèutic i inclús l'aplicació de tècniques invasives com la punció seca.

L'objectiu d'aquesta assignatura serà introduir àmpliament els alumnes en aquest àmbit del coneixement perquè puguin adquirir els coneixements necessaris i les habilitats procedimentals per a poder avaluar aquest tipus de trastorns i poder arribar a fer un plantejament adequat en el disseny de la intervenció terapèutica des del punt de vista de la fisioteràpia.

La distribució dels continguts teòrics i/o pràctics de l'assignatura, es podran consultar al cronograma i seccions de l'aula virtual corresponent abans del seu inici.

Aquesta assignatura vetlla per introduir la perspectiva de gènere en el seu contingut i desenvolupament. A més els objectius estan alineats amb els Objectius de Desenvolupament sostenible (ODS) de l'Agenda 2030 de les Nacions Unides.

L'aula (física o virtual) és un espai segur, lliure d'actituds masclistes, racistes, homòfobes, transfobes i discriminatòries, ja sigui cap a l'alumnat o cap al professorat. Confiam que entre totes i tots puguem crear un espai segur on ens puguem equivocar i aprendre sense haver de patir prejudicis d'altres.

Competències/Resultats d'aprenentatge

Específica

- RAE12 - Aplicarà la valoració de la funcionalitat, la discapacitat i la salut i la seva classificació internacional, així com els models d'intervenció en fisioteràpia en la seva pràctica assistencial durant els seminaris pràctics.
- RAE14 - Serà capaç d'aplicar els mètodes i procediments manuals i instrumentals de valoració en Fisioteràpia i Rehabilitació Física, avaluant el resultat i la seva efectivitat en una proposta d'activitat docent.
- RAE16 - Elaborarà el tractament fisioterapèutic més apropiat en els diferents processos d'alteració, prevenció i promoció de la salut en les fases de creixement i desenvolupament, aplicant les guies de bona pràctica clínica.
- RAE17 - Serà capaç d'identificar la situació del pacient/usuari a través d'un diagnòstic de cures de fisioteràpia, planificant les intervencions, i avaluant la seva efectivitat en un entorn de treball cooperatiu amb altres professionals en ciències de la salut.
- RAE18 - Aplicarà els mètodes i tècniques específiques referits a l'aparell locomotor (incloent-hi teràpies manuals, teràpies manipulatives articulars, exercici terapèutic) als processos neurològics, a l'aparell respiratori, al sistema cardiocirculatori i a les alteracions de l'estàtica i la dinàmica en els seminaris pràctics.
- RAE19 - Aplicarà mètodes i tècniques específiques que tinguin en compte les implicacions de l'ortopèdia en la fisioteràpia, tècniques terapèutiques reflecteixes, així com altres mètodes la seguretat i l'eficàcia dels quals estigui demostrada segons l'estat de desenvolupament de la ciència, en els seminaris pràctics i les pràctiques acadèmiques externes.

No definides

Continguts

Tema 1. Anatomia i biomecànica temporomandibular:

- Superfícies òssies articulars
- Disc articular
- Elements de contenció capsulars i lligamentaris.
- Vascularització i innervació articular
- Musculatura masticatoria
- Fisiologia del moviment articular

Tema 2. Disfunció craniomandibular:

- Concepte i epidemiologia
- Classificació de les entitats clíniques articulars
- Classificació de les entitats clíniques miofascials sistema masticatori

Tema 3. Exploració clínica:

- Avaluació del dolor articular
- Avaluació i registre dels moviments mandibulars
- Exploració articular
- Exploració miofascial sistema masticatori

Tema 4. Fisioteràpia en els trastorns craniomandibulars:

- Tècniques manuals de mobilització articular
- Agents físics en el tractament del dolor
- Tècniques de tractament miofascial

Tema 5. Proves diagnòstiques complementàries:

- RMN.
- Tomografia axial computeritzada
- Proves radiològiques

Tema 6. Disfunció craniomandibular i regió cervical:

- Relacions funcionals entre a zona cervical i el sistema masticatori
- Disfunció craniomandibular i postura

Objectius de Desenvolupament Sostenible

- 03 - Salut i benestar
- 04 - Educació de qualitat

Activitats i Sistema d'avaluació

Aquesta assignatura podrà considerar en la proposta d'avaluació els següents indicadors detallats en la taula:

Sistemes d'avaluació	Sistema d'avaluació	Ponderació mínima	Ponderació máxima
	SE1. Portafolis electrònic	10%	40%
	SE2. Exposició oral	20%	50%
	SE3. Examen	30%	60%
	SE4. Autoavaluació	5%	30%
	SE5. Evaluación entre iguales (2P2) o coevaluación	5%	30%

La proposta d'avaluació específica per a cada assignatura quedarà definida en el document "Pla d'Aprenentatge", que estarà disponible per a l'estudiantat a l'aula virtual de l'assignatura.

S'utilitza un sistema de qualificació quantitativa (de 0 a 10) i qualitativa suspens, aprovat, notable, excel·lent, matrícula d'honor) segons RD 1125/2003. Les assignatures tindran activitats d'avaluació i recuperació d'acord amb a la guia docent i el pla d'aprenentatge de l'assignatura, publicats a la seva aula virtual i que establiran els requisits necessaris per poder-hi concórrer.

D'acord amb la normativa UPF vigent, podran concórrer al procés de Recuperació tots els estudiants que, havent participat a les activitats d'aprenentatge i avaluació durant el trimestre, hagin obtingut la qualificació de suspens de l'assignatura corresponent en l'avaluació trimestral. No hi podran concórrer els que no hagin participat en les activitats d'aprenentatge i avaluació o hagin renunciat a l'avaluació. Si la qualificació és de "no presentat/da", no podrà optar a la recuperació i per tant l'assignatura s'haurà de tornar a cursar íntegrament al curs acadèmic següent.

En cas de còpia, plagi o ús il·legítim de la intel·ligència artificial generativa en qualsevol activitat avaluativa, cal consultar la Normativa d'avaluació dels ensenyaments de Grau i Màster del Centre Universitari TecnoCampus.

En cas que es detectin indicis de frau, inclòs l'ús indegut d'eines d'intel·ligència artificial generativa, el professorat de l'assignatura podrà convocar l'estudiant a una entrevista individual amb l'objectiu de verificar-ne l'autoria. L'ús de la intel·ligència artificial (IA) en aquesta assignatura es troba regulat al Pla d'Aprenentatge. Cal consultar-lo per conèixer les condicions específiques d'ús.

Assistència i Normes de conducta:

L'assistència a classe sense respectar les normes bàsiques d'higiene i d'uniformitat en el vestit podrà ser sancionada. Durant les pràctiques en classe i especialment, durant les proves d'avaluació, els alumnes no podran dur objectes que puguin interferir en l'execució de les tècniques, com a anells, rellotges, braçalets, pendents llargs, etc. Així mateix, la higiene de les mans serà fonamental, amb unes ungles tallades curtes i netes sense pintar.

Donat el caràcter pràctic de les classes i per a facilitar la realització correcta dels procediments pràctics serà necessari portar la roba adequada com a pantaló curt, top i polo de practiques.

Serà imprescindible complir amb una assistència no inferior al 80% de les hores per a poder aprovar l'assignatura. En cas d'incompliment d'aquesta norma, l'assignatura quedarà suspesa i s'haurà de torna a matricular en el curs acadèmic següent.

Bibliografia i Recursos

- Fernández de las Peñas C, Mesa Jiménez J. Trastornos de la articulación temporomandibular. Terapia manual, ejercicio y técnicas invasivas. Panamericana: Madrid; 2020.
- Okeson JP. Tratamiento de oclusión y afecciones temporomandibulares. 7ª edición. Barcelona: Elsevier España; 2013.
- Pérez Fernández T, Parra González A. Fisioterapia en el trastorno temporomandibular. Barcelona: Elsevier España; 2019.